

ล่องลำเพรียง

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

๑ ครีမ်สวนสองฟากสองฝั่งน้ำ
ทิวเขาเจดีย์ฟ้าผ่าฉาย
แสงส่องฟุ้งน้ำท่าประกาย
กระเพื่อมหรือพริ้วพริ้วคอยไล่ไล
เรือทรายลงเสาแล้วลากสาย
ดักทรายขึ้นทับชั้นถมโถม
น้ำทรายโชกซ่าน้ำเหวือโถม
แข็งขันรันโรมกลางลำน้ำ
ขับแสงแดงสดแห่งสำหรับ
สกาบสุดคุดมณีอันเรืองฉ่ำ
เจ็ดจรัสชัดฉายในลุ่มลำ
บอกข้าเรื่องราวของแผ่นดิน
แผ่นดินแผ่นน้ำแลแผ่นฟ้า
ให้คุณให้ค่าไม่เคยสิ้น
เหยี่ยวใหญ่ได้โบกได้ไยบิน
ข้ามมหาเวรเพรียง
ไปเกิดไปบอกแก่โลกหล้า
แผ่นดินน้ำฟ้ามหาศาล
สร้างชีพสืบชนอยู่ทนทาน
สร้างตำนานสร้างถิ่นสร้างอินเดีย ฯ

ประธานกรรมการ

พรรคชัย บุณปาน

บรรณาธิการอำนวยการ

พงษ์ศักดิ์ พงษ์วิเชียร

กรรมการผู้จัดการ

ไพโรจน์ สายทิม

บรรณาธิการและผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

สุจิตต์ วงษ์เทศ

บรรณาธิการบริหาร

นิวัติ กองเพียร

ที่ปรึกษา

ศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์, ทวีป วรดิกล, ระค์ วรรษสุวรรณ, พลตำรวจเอกวิบูลย์

เดชกุญชร, เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์, เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์, อารักษ์

กคณา, ไพบูลย์ วงษ์เทศ, สมหมาย ปรีจิตรดี

คณะบรรณาธิการ

เสถียร จันทิมาธร, ประพันธ์ ผลเสวก, บริสุทธิ์ กาสินทรา, ธาตุ บุณปาน,

สรกมล อุดมยานนท์, สุพจน์ แจ่มเร็ว, วรศักดิ์ ประชุมสุข, สุวพงศ์ จันผิงเพชร

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พงษ์ศักดิ์ ไพโรจน์

กองบรรณาธิการ

พนิดา สงวนเสรีวานิช, ขวัญฤทัย จันทมาลย์, เอมอร เปรมใจ, มิตร บุญ

ธรรม

เลขาธิการบรรณาธิการ

อภิสัทธี อีระจารุวรรณ

พิสูจน์อักษร

วาสนา พุ่มพุดคน, อนลลัญช์ ศักดิ์สิงห์

ที่ปรึกษาฝ่ายศิลปกรรม

ชูชาติ หมั่นอินกุล

บรรณาธิการศิลปกรรม

สุลลัญช์ บุณปาน

ฝ่ายศิลปกรรม

สันติ ศิริโชค, จิน ติมิว

ช่างภาพ

สุรินทร์ มุขศรี, ชูพล บัวเข้ม

ควบคุมการผลิต

ฉันทนา เอี่ยมสะอาด

ฝ่ายจัดจำหน่าย

สุทิน จีระวานิชทรัพย์, ประวิติ อมรทรัพย์ทวี

บริษัท งามดี จำกัด

๑๒ ถ.เทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๕๘๕-๗๐๔๗

ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณา

ชลิต กิตติญาณทรัพย์

ผู้จัดการฝ่ายโฆษณา

อังคณา การะเจตย์

ฝ่ายโฆษณา

รุ่งทิวา รัศมีเทศ, ไมครี ศัยกุล, เกียรติศักดิ์ เหลืออดมัย, รัตนาวดี

นันทปฎิมากุล, ดวงใจ วัชรนันท์

ฝ่ายสมาชิก

พรรคศักดิ์ ปิ่นขุนทอง

แยกสี-เพลท

บริษัท พิมพ์ดี จำกัด โทรศัพท์ ๕๘๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๑-๒

พิมพ์ที่

บริษัท พิมพ์ดี พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด ๔๐/๑ ถนนเทศบาลนิมิตใต้

ประชานิเวศน์ ๑ ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๕๕๕-

๓๔๗๑-๕ FAX 954-3980

ไทยหรือสยาม : จาก
บันทึกของนายปรีดี พนมยงค์

และจากรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็น
หนังสือปก่อนที่ สุพจน์ ด้านตระกูล รวบรวมพิมพ์ไว้ตั้งแต่ พ.ศ.
๒๕๒๘

แต่ผมไม่ได้อ่าน 'ไม่รู้ไปตกคานอยู่ที่ไหน จำไม่ได้แล้ว

เพิ่งมาอ่านเมื่อต้นปี ๒๕๔๓ นี้เอง

อ่านแล้วตื่นเต้นมาก โดยเฉพาะตอนต้นที่ท่านปรีดีเขียนเกี่ยวกับ
ความเป็นมาของชื่อ "ประเทศสยาม" กับ "ประเทศไทย"

ผมไม่เคยรู้มาก่อนว่า สาเหตุแห่งการเปลี่ยนชื่อประเทศสยาม
เป็นประเทศไทยสืบเนื่องมาจากอะไร จนได้อ่านบันทึกของท่านปรีดีจึง
รู้ ดังข้อความต่อไปนี้

"สาเหตุแห่งการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยนั้น สืบ
เนื่องมาจากเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๔๘๑ นายพันเอกหลวงพิบูล
สงคราม (ยศและบรรดาศักดิ์ขณะนั้น) ได้รับแต่งตั้งจากคณะผู้สำเร็จ

ปรีดี พนมยงค์ กับ ประวัติศาสตร์ชนชาติไทย

สุจิตต์ วงษ์เทศ

ราชการในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้เป็นนายกรัฐมนตรี ใน
บรรดาศักดิ์ชั้นเจ้าพระยาเจ้าด้วยผู้หนึ่งซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่า
การกระทรวงการคลัง และมีหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีกรมศิลปากร
เป็นรัฐมนตรีลอย (ไม่ว่าการกระทรวง)

ต่อมาประมาณอีก ๔-๕ เดือน หลวงวิจิตรวาทการได้เดินทางไป
ฮานอย เพื่อชมกิจการโบราณคดีของสำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศส เมื่อ
หลวงวิจิตรฯ กลับจากฮานอยได้นำแผนที่ฉบับหนึ่งซึ่งสำนักฝรั่งเศสนั้น
ได้จัดทำขึ้น แสดงว่ามีคนเชื้อชาติไทยอยู่มากมายหลายแห่งในแหลม
อินโดจีน ในประเทศจีนได้ ในพม่า และในมณฑลลั่วสัสมของอินเดีย

ครั้นแล้วผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงได้ยิน และหลายคนยังคงจำกัน
ได้ว่า สถานีวิทยุกรมโฆษณาการ (ต่อมาปัจจุบันคือกรมประชาสัมพันธ์)
ได้กระจายเสียงเพลงที่หลวงวิจิตรฯ รำพันถึงชนเชื้อชาติไทยที่อยู่ในดิน
แดนต่างๆ และมีการโฆษณาเรื่อง "มหาอาณาจักรไทย" ที่จะรวมชน
เชื้อชาติไทยในประเทศต่างๆ เข้าเป็นมหาอาณาจักรเดียวกัน ท่านองที่
อิตเลอร์กำลังทำอยู่ในยุโรปในการรวมชนเชื้อชาติเยอรมันในประเทศต่างๆ

ให้เข้าอยู่ในมหาอาณาจักรเยอรมัน

ในการประชุมวันหนึ่ง นายกรัฐมนตรีได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาปัญหาตัวนอกกระเบียบวาระ โดยให้หลวงวิจิตรวาทการเป็นผู้แถลงให้เปลี่ยนชื่อ “ประเทศสยาม” เป็น “ประเทศไทย” โดยนำเสนอแผนที่ฉบับที่สำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศสทำไว้ ว่าด้วยแหล่งของชนเชื้อชาติไทยต่างๆ มาแสดงในที่ประชุมด้วย โดยอ้างว่า “สยาม” มาจากภาษาสันสกฤต “ศยามะ” แปลว่า “ดำ” จึงไม่ใช่ชื่อประเทศของคนเชื้อชาติไทยซึ่งเป็นคนผิวเหลือง ไม่ใช่

ผิวดำ และอ้างว่า คำว่า “สยาม” แผลงมาจากจีน “เซียมล้อ”

ข้าพเจ้าได้คัดค้านว่า โดยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่ได้อ่านกฎหมายเก่าของไทย โดยอาศัยหลักฐานเอกสารที่จารึกไว้โดยพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อน รวมทั้ง “กฎหมายตราสามดวง” ซึ่งรัชกาลที่ ๑ (พระพุทธยอดฟ้าฯ) ได้โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนา (ตามที่ข้าพเจ้ากล่าวในข้อ ๒) และมีใช้คำว่า “สยาม” แผลงมา

จากคำจีนแต่จิว “เซียมล้อ” (ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วในข้อ ๑) แต่จุดประสงค์เบื้องหลังของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีส่วนหนึ่งต้องการเปลี่ยนชื่อประเทศว่าประเทศไทยเพื่อรวมชนชาติไทยในดินแดนต่างๆ เข้าอยู่ในมหาอาณาจักรไทย ดังนั้นรัฐมนตรีส่วนมากจึงตกลงตามร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนชื่อประเทศเป็น “ประเทศไทย” ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายข้างน้อยในคณะรัฐมนตรี

ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ลงมติเห็นชอบในการเปลี่ยนชื่อประเทศ ซึ่งคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ลงนามให้ตราเป็นรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๒)”

ที่นี้ก็มาถึงเรื่องชนชาติไทย

ผมไม่เคยคาดฝันมาก่อนเลยว่าท่านปรีดีได้ศึกษาร่องรอยและหลักฐานเกี่ยวกับชนชาติไทยอย่างลึกซึ้งไว้ช้านานแล้ว ท่านให้ความสนใจกลุ่มชนพูดภาษาตระกูลไทยที่อยู่นอกอาณาเขตประเทศไทย ชนิดหยั่งรากหนักแน่นอย่างยิ่ง ดังต่อไปนี้

“นักโฆษณาและผู้เขียนประวัติศาสตร์ชนเชื้อชาติไทย ซึ่งโดยมากเขียนจากหนังสือที่ชาวยุโรป อเมริกัน เขียนไว้ก็ดี เขียนจากความสันนิษฐานตามข้อเท็จจริงที่เขารู้ว่าเป็นภาษาไทยก็ดี ได้ทำให้ผู้อ่านที่บริสุทธิ์หลงเชื่อว่าชนเชื้อชาติไทยมีอยู่มากมายในทวีปเอเชีย ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรชี้แจงตามที่ได้เคยไปยังท้องที่นั้น และเท่าที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

(ก) ในประเทศจีนมีคนเชื้อชาติไทยในเขตปกครองตนเองของชนชาติจ้วง (ไทยชว่ง) แห่งกวางซี มีสถิติ ค.ศ. ๑๙๖๓ แจ้งว่ามีประมาณ ๗,๗๘๐,๐๐๐ คน ชนชาติจ้วงนี้เป็นชนเชื้อชาติไทย พูดภาษาไทยเดิมคล้ายกันกับชนเชื้อชาติไทยอื่นๆ ในสิบสองปันนาในมณฑลยูนนาน สมัยก่อนกมินตั๋งนั้นกวางซีเป็นมณฑลหนึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางของจีน ในสมัยปัจจุบันสาธารณรัฐของราษฎรจีนได้สถาปนากวางซีเป็นเขตปกครองตนเองโดยมีคณะกรรมการบริหารและมีสภาผู้แทนราษฎรของเขตปกครองตนเอง

ในมณฑลยูนนานมีเขตปกครองตนเองของชนชาติไทยหลายเขต รวมประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน แต่ละเขตมีคณะกรรมการและสภาผู้แทนราษฎรของเขต

ส่วนในเวียดนามเหนือ ในลาว ในพม่า และในมณฑลฮกตัมของอินเดียนั้น ข้าพเจ้ายังไม่มีตัวเลขแน่นอน

ปัจจุบันนี้สาธารณรัฐของราษฎรจีนได้แถลงแล้วหลายครั้งว่า

ไม่ต้องการผนวกดินแดนของชาติอื่น ข้าพเจ้าจึงทวนคิดว่าถ้าเป็นในสมัยกัมบัตังแล้ว ถ้าพวก “เชื้อชาตินิยม” ยังมีความคิดแผนรวมมหาอาณาจักรไทยอยู่อีกแล้ว สมมติว่าคนเชื้อชาติไทยในดินแดนดังกล่าวที่เกิดขอมรับว่าจะเข้าร่วมเป็นมหาอาณาจักรไทยขึ้นมาจริง ๆ แต่อ้างว่าพวกเขาเป็น “ไทยเดิม” จึงให้ประเทศสยามที่เปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทย ซึ่งเขาเรียกว่า “ไทยบางกอก” อันเป็นไทยใหม่ เข้าร่วมเป็นมหาอาณาจักรเดียวกันกับ “ไทยเดิม” ดังนี้ พวก “เชื้อชาตินิยม” ก็คงไม่ยอม ถ้าจะทำให้ได้ก็ต้องทำสงครามกัน ซึ่งก็ต่ออาศัยจักรวรรดินิยมให้หนุนหลัง”

นักประวัติศาสตร์สมัยก่อนชอบอ้างว่าดินกำเนิดของคนไทยมาจากภูเขาล้านแล้วบอกว่าคนไทยเป็นเจ้าของอาณาจักรล้านเจ้า ทั้งนี้ด้วยวิธี “เดา”

แต่ท่านปรีดีศึกษาค้นคว้าจริง ๆ ไม่ทักท้วงเอาตามอำเภอใจ แต่ใช้หลักฐานรอบด้าน แม้จะไม่ละเอียดแต่ก็รอบคอบรัดกุม ดังต่อไปนี้

“(ข) นักประวัติศาสตร์บางคนเขียนประวัติศาสตร์เชื้อชาติไทยตามที่ฝรั่งเขียนไว้ เช่น เขียนว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่ที่ “ตาลีฟู” และอ้างว่ากษัตริย์ไทยเดิมชื่อตีโลโกะ โทะโล่ผิง อะไร ท่านอนั้น ถ้าหากเราใช้สามัญสำนึกก็จะเห็นว่าชื่อนั้นไม่ใช่ภาษาไทยเลย ส่วนคำว่า “ฟู” นั้นเป็นคำที่ราชวงศ์เซ็ง แมนจู) เมื่อประมาณ ๓ ศตวรรษมาใช้เป็นชื่อเขตต่างๆ ในประเทศจีน ซึ่งเมื่อราชวงศ์เซ็งล้มแล้ว สาธารณรัฐจีนได้แบ่งเขตปกครองโดยเล็กใช้ “ฟู” แต่ฝรั่งเขียนหนังสือในปลายสมัยราชวงศ์เซ็งจึงเรียกตามชื่อสมัยนั้น ซึ่งมีใช้เป็นชื่อเขตปกครองของจีนสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน

ส่วนคำว่า “ตาลี” นั้น ภาษาจีนกลางออกสำเนียง “ต่าหลี่” แปลว่า “การปกครองสงบเรียบร้อยใหญ่” “ศีลธรรมจรรยาใหญ่” ฯลฯ แต่นักสันนิษฐานบางคนเอาจริง ๆ ว่า คำนี้ตรงกับภาษาไทยว่า “ท่าดี” โดยให้เหตุผลว่าจีนพูดภาษาไทยไม่ชัด ออกสำเนียง “ด” ไม่ได้ จึงต้องออกเป็น “ล” ข้าพเจ้าได้ไปเยือนชนชาติในเขต “ต่าหลี่” ปรากฏว่าคนพื้นเมืองเป็นเชื้อชาติ “ไป๋” พูดภาษาที่ต่างกับคนไทยเดิม แม้แต่การนับซึ่งคนกวางตุ้งนับคล้ายกับคนไทย เช่น คัด ลี สี สีเอ ลี อี้ ลก ชัก บัก เก้า สิบ แต่คนเชื้อชาติ “ไป๋” นับแล้วไม่มีคำใดคล้ายคำไทยเดิมเลย

ในมณฑลยูนนานปัจจุบันมีชนหลายเชื้อชาติ

(ค) เมื่อก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ ในระยะปลายสมัยรัฐบาลพิบูลฯ หลวงวิจิตรวาทการได้แสดงละครเรื่องพ่อขุนรามคำแหง และเขียนแผนที่แสดงว่าในสมัยโบราณแดนของชนชาติไทยแผ่คลุมไปถึงตอนเหนือของมณฑลเสฉวน โดยเขียนชื่อที่ตั้งของเมืองจุกกิง

ปัจจุบันว่า “แป” เพื่อให้ตรงกับภาษาไทยที่หมายถึง “ไม้เครื่องเรือนสำหรับเอากลอนพาด” ท่านผู้นี้คงจำลองแผนที่สมัยเก่าซึ่งฝรั่งเขียนไว้ว่า “PE” แล้วสันนิษฐานว่าเป็นคำไทย ข้าพเจ้าได้เยือนเมืองนี้และเมืองเจียงตุนครหลวงของเล่าที่ แล้วลองมาตามแม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง) สอบถามบัณฑิตโบราณคดีจีนได้ความว่า ในสมัยโบราณเมืองนี้จีนเรียกว่า “ผ” แปลว่า “กำแพงหลังบ้าน” “การเลี้ยงดู” “การอบรม” “ลำน้ำหนึ่งทีคดเคี้ยว” ฯลฯ แต่ฝรั่งเขียนทับสำเนียงเพี้ยนไปเป็น “PE”

แผนที่ซึ่งหลวงวิจิตรฯ เขียนประกอบละครเรื่องนั้นได้ทำให้พวก “เชื้อชาตินิยม” สนใจมาก

(ง) บางคนหลงเชื่อว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่บริเวณภูเขา “ALTAI” โดยสันนิษฐานว่าท้องที่นั้นมีคำลงท้ายว่า “TAI”

แต่คำว่า “ALTAI” นั้นเป็นภาษามองโกล แปลว่า “ทอง” มิใช่เป็นคำผสมระหว่าง “อัล” กับ “ไท” ภูเขาอัลไตจึงหมายถึง “ภูเขาทอง”

บริเวณนี้ตั้งอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร ๔๘-๕๓ องศา อยู่ในเขตสหภาพโซเวียต ติดต่อกับเขตแดนตะวันตกเฉียงเหนือของมองโกเลียและของจีน ฤดูหนาวอุณหภูมิได้ศูนย์ ๓๕-๔๖ องศาเซนติเกรด

ตามประวัติชนชาตินั้น ในสมัยโบราณกลุ่มเผ่าพันธุ์ “ฮั้วรัต” ซึ่งเป็นเผ่าผสมระหว่างมองโกลกับตุงกุสอาศัยอยู่...”

แต่ในหนังสือเรื่อง พระเจ้าช้างเผือก ท่านปรีดีเขียนว่า “ราชอาณาจักร “ไทย” นั้น หมายความว่า “ราชอาณาจักรของประชาชนที่เป็นไท” คนไทยซึ่งมีความรักในอิสระเสรีภาพส่วนบุคคลและของชาติ ได้พากันอพยพลงมาจากเทือกเขา ยูนนานอันไกลโพ้น เนื่องจากถูกจีนรุกรานทีละน้อยๆ ตั้งแต่เหนือจรดใต้ และได้มาตั้งถิ่นฐาน ณ กรุงสุโขทัย เป็นเวลาหนึ่งศตวรรษ...”

ตรงนี้ยังคลาดเคลื่อน เพราะไม่มีหลักฐานว่ามีการอพยพจาก “เทือกเขายูนนานอันไกลโพ้น” และรัฐสุโขทัยก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การอพยพของคนจากยูนนาน

แต่ก็เข้าใจได้ เพราะเรื่องพระเจ้าช้างเผือกนี้ท่านปรีดีเขียนเป็นนิยาย และตอนที่ท่านเขียนก็เป็นช่วงที่การศึกษา ค้นคว้าประวัติศาสตร์ไทยยังคับแคบ ถึงกระนั้นก็น่าฟังกว่ามาจากภูเขาอัลไต หรือมาจากอาณาจักรน่านเจ้า

คิดว่าคน

คิดว่าคน

สหัสวรรษใหม่

แต่ปลายน้ำตลิ่งไป

<http://www.matichon.co.th>

พบสาระเข้มอีกรูปแบบหนึ่ง...ทุกเดือน

100 ปี

ปรีดี พนมยงค์

นักปัญหาประวัติศาสตร์

อาษาจากคือใคร?

ส.ศิริรักษ์

สื่องาน นายกาชวน หลีกภัย

สุนทร ชุตินธรานนท์ วิเคราะห์

สมเด็จพระนเรศวร

กับการะกิจใน"ทองกัทไทย"

เหรียญประธาสุยุโรป

ที่ระลึก ร.5ชนะฝรั่งเศส

ศรีปราชญ์ ไม่ได้แต่ง

"อนิรุทธคำฉันท์"

บันทึก จุลาสัย นำชม

กติกากันต์ดารากิรมย์

รันทกัย สัจจพันธุ์ วิจารณ์

"คืนสลับถิ่นกาบรส"

พรั่งพร้อมด้วยหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ในเครือ

มติชน

มติชน ข่าวสด **มติชน** ศิลปวัฒนธรรม

ประชาชาติ

เดลินิวส์

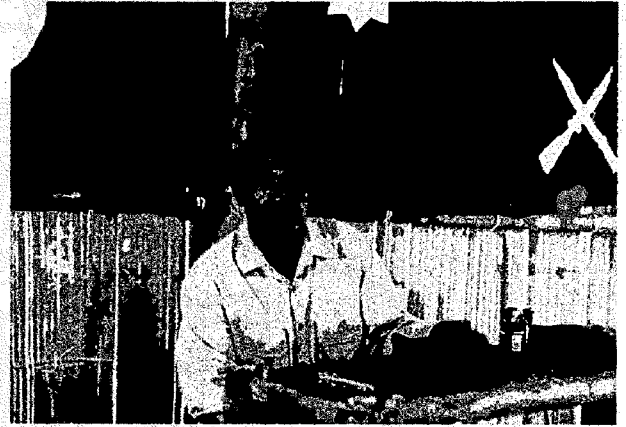
เดลินิวส์

ข่าวเช้า

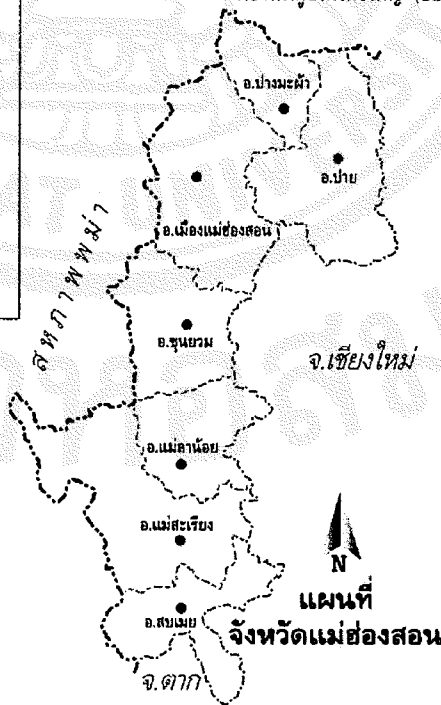
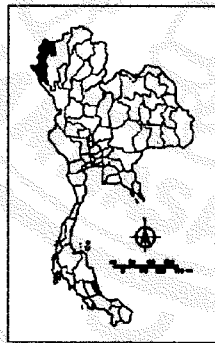
สนใจ พี่น้อง ไทยใหญ่

ปัจจุบันแม้จะมีสถาบันการศึกษา
ต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและนอกประเทศ
ไทยเปิดสอนทางด้านวัฒนธรรมศึกษา สังคม
วิทยา มานุษยวิทยา หรือภาษาศาสตร์ หลาย
แห่ง และมีผู้เรียนจบออกมามากมาย แต่
เรายังขาดองค์ความรู้ในเรื่องกลุ่มชนชาติ
พันธุ์ต่างๆ ที่อาศัย
อยู่ในประเทศไทย
และประเทศใกล้เคียง
โดยเฉพาะกลุ่มคนที่
เรียกตนเองว่า “ไต”
ก็ยังขาดความรู้เกี่ยว
กับวิถีชีวิตวัฒนธรรม
ของพวกเขาอีกมาก
ข้าพเจ้าสนใจ
กลุ่มไตมาก เพราะ
ถือว่าสัมพันธ์ใกล้ชิด

เจ้ายอดศึก ผู้บัญชาการสูงสุด
กองทัพอาวไทยใหญ่ (SSA)

สู้รบกันระหว่างทหารพม่ากับ
ทหารไต (ssa) หรือกองกำลัง
ชนกลุ่มน้อยในพม่า ความยาก
แค้นในรัฐฉาน ความไม่ปลอดภัย
คือ ปัจจัยผลักดัน ส่วนปัจจัย
ดึงดูด คือ ความสุข ความสะดวก
สบาย โรงเรียน โรงพยาบาล
สิ่งของอุปโภคบริโภคที่มีมาก
ในเขตไทย ชาวไตนอกคน
หนึ่งกล่าวว่า คนไตมีมากมาย
หลายกลุ่ม ได้แก่ ไตข่อน ไต
มว ไตหลวง (แดง) ไตใต้
ไตเหนือ (เหนือ) ไตยล ไต
หน้า ไตตึง ไตสา ไตลาว ไต
โป้ ไตโก ไตตีม้า ไตลอย
(คอย) นอกจากนี้ยังมีไตอื่นๆ
อีกที่เราจะจำไม่ได้

ชาวไตนอกเหล่านี้ มัก
จะถูกเจ้าหน้าที่ปกครองฝ่าย

ไทยผลักดันกลับไป เนื่องจากไม่สนับสนุนให้มีการตั้งถิ่นฐานถาวรในเขตไทย เนื่องจากปัญหาต่างๆ จะตามมา ที่เห็นได้ชัดคือการบุกเบิกพื้นที่ป่า เพื่อเป็นพื้นที่ทำกิน ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยประกอบด้วยทหารตำรวจ อส. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ได้ร่วมกันผลักดันชาวบ้านอพยพกลับออกไปหลายสิบหลังคาเรือน บริเวณพื้นที่ตำบลปางมะผ้า อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเจ้ายอดศึก ผู้นำทหารกองทัพบกชาวไทยใหญ่ (ไต) ได้รับชาวบ้านทั้งหมดไว้ในเขตทหารของเขา พร้อมทั้งกล่าวกับคนไทยว่า

“ประวัติศาสตร์คนไทยกับคนไตเป็นพี่น้องกัน เดิมนั้นไตกำลังล่าบาททุกซีกา จึงไม่มีใครอยากเป็นพี่น้องด้วย”

คำพูดนี้ได้สะท้อนความรู้สึกหลายอย่าง รวมทั้งความเป็นจริงอันเกี่ยวกับปัญหาด้านการเมืองการปกครอง ที่มาเกิดกันคนออกจากกัน

ชื่อใดกลุ่มต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นนั้นข้าพเจ้าคิดว่า เพียงพอที่จะกระตุ้นให้มีการศึกษาด้าน “โคตติศึกษา” ว่า แต่ละชื่อเป็นมาอย่างไร วัฒนธรรมเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งผู้ศึกษาเพื่อความรู้ อันบริสุทธิ์ ไม่ควรถูกจำกัดด้วยปัจจัยด้านการเมืองการปกครองที่แตกต่างระหว่างประเทศ สาขาโคตติศึกษาจึงจะพัฒนาได้มากกว่านี้

พินุช ชาอุธนะวัฒน์

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านห้วยแท้ง

อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

ตอบ

เห็นด้วยครับ และสนใจเรื่อง “เจ้ายอดศึก” รวมทั้งชีวิตทหารไทยใหญ่

บ.ก.

ถามต่อ

๑. เรื่องไปเจียมของคุณสิทธิพร ณ นครพนม ที่ลงศิลปวัฒนธรรม เดือนธันวาคม ๒๕๕๒ นั้น ทำให้ผมแจ่มแจ้งเข้าใจตลอดหมด การที่ บ.ก. “ถามต่อ” เป็นทอดๆ จะมีคนร่วมแจ่มได้คำตอบ คุณๆ ที่ชอบใจร้อนให้ บ.ก.ตอบ คงเข้าใจนะครับ การที่ บ.ก. “ผมก็สงสัย ใครรู้ช่วยที” นั้นมีประโยชน์มาก อย่างกรณีของผมประเด็นปัญหาที่ผมขบไม่แตก ต้องขอมจนมาถึง ๒๐ ปี พอฝากถามผ่านศิลปวัฒนธรรม ผมได้คำตอบภายในแค่ ๒ เดือนขอบคุณครับ

๒. เรื่องไปเจียมที่คุณสิทธิพรขอแจ่มกับผมนั้นขอบคุณมาก และถือโอกาสแจ่มเสริมคุณสิทธิพรเรื่องเกี่ยวกับไปเจียม โดยเอาพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้า เองมาคัดเสนอ เพราะคงไม่ค่อยมีคนรู้เจ้านะครับ

ข้อความคัดลอกมีดังนี้

“มีเรื่องเนื่องกับพระประวัติของพระองค์ศรีฯ อยู่เรื่องหนึ่ง ในเวลานี้ดูเหมือนจะรู้อยู่แต่ตัวฉันคนเดียวด้วย เป็นเรื่องเนื่องในประวัติของฉันด้วย จะเขียนลงไว้มิให้สูญไปเสีย ประเพณีแต่ก่อนเมื่อพระเจ้าอยู่หัวจะทรงตั้งเจ้านายพระองค์ใดให้เป็นกรมอาลักษณ์ เป็นพนักงานคิดนามกรม เมื่อครั้งตัวฉันจะรับกรม พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เห็นว่าฉันรับราชการเป็นทหาร จึงคิดนามกรมว่า กรมหมื่นจตุรงค์ศฤงฆ์ นามหนึ่งว่า กรมหมื่นดำรงราชานุภาพนามหนึ่ง ถวายทรงเลือก สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงโปรดนามหลัง แต่ทรงปรารภถึงคำ ‘ภาพ’ ที่ลงท้ายว่าเมื่อนามกรมของพระองค์ศรีฯ ซึ่งเป็นเจ้าน้องต่อตัวฉันจะหาคำรับสัมผัสให้คล้องกันได้ยาก พระยาศรีสุนทรกราบทูลรับประกันว่าจะหาให้ได้ จึงทรง

รับฉันเป็นกรมหมื่นดำรงราชานุภาพ พระยาศรีสุนทรฯ กราบทูลแล้วไม่วางใจ คิดนามกรมสำหรับพระองค์ศรีฯ ขึ้นสำรองไว้ว่า ‘กรมหมื่นศุภภาพทักวิการ’ เพราะเธอทรงชำนาญงานการบทกลอนภาษาไทย ...พระองค์ศรีฯ ค่วนสิ้นพระชนม์เสียแต่ยังไม่ได้สร้างวังจึงมิได้เป็นกรม นามกรมที่พระยาศรีสุนทรโวหารคิดไว้ก็เลยสูญ เมื่อโปรดให้พระองค์เจ้าโสณบัณฑิตเจ้าน้องลำดับพระองค์ศรีฯ ไปรับกรม พระยาศรีสุนทรโวหารคิดพระนามใหม่ว่า ‘กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิธาดา’ ก็สัมผัสกับคำว่า ‘ภาพ’ ได้ไม่ขัดข้อง”

คัดจากนิทานโบราณคดี ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๓ หน้า ๒๐๘-๒๐๙ ผมเห็นว่าเข้าใจเรื่องไปเจียมได้อย่างดี จึงนำเสนอ

ปรีชา เจริญสุข

๒๓/๒๕ อินทิม อ.เมือง จ.อุดรศักดิ์

ตอบ

ขอบพระคุณครับ ตอนนี้ยังคิดไม่ออกว่าจะ “ถามอะไรอีก”

นับถือโพธิสัตว์ ให้ทุก ๆ องค์

ผมสนใจเรื่องศรีวิชัย แต่ไม่เอาฮา
หาญฮึกเหิม ถึงกับจะฉกกระโปรง น.ส.
อุษาคเนย์ (หรือเป็นนาง?) แล้วชี้ตำแหน่ง
ลงไปว่า ศรีวิชัยอยู่ที่นั่น เหมือนเช่นที่
อาจารย์ไมค์ได้ทำมาแล้ว เพียงแต่ว่าเมื่อ
ได้ศึกษาข้อความที่ท่านนักปราชญ์ศึกษาไว้
แล้ว ก่อให้เกิดความสงสัยขึ้นมา

สงสัยในองค์พระโพธิสัตว์สำริด องค์
ที่งดงามที่สุด ซึ่งสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า
ราชานุภาพถึงกับ “เมื่อทรงเห็นก็เสด็จ
ไถ่ลงมาจากหลังช้าง แทพว่าจะตกลงมา
จากหลังช้าง ด้วยปีติพอเห็นของชิ้นนี้
แทพจะกระโดดลงมา ช้างไม่ทรุด ตรงเข้า
อุ้มเลย” องค์นั้น

ผมสงสัยว่าท่านเป็นพระโพธิสัตว์
องค์ไหนกันแน่!

เป็นโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรหรือ เป็น
ปัทมปาณีโพธิสัตว์หรือ?

เป็นพระโพธิสัตว์เมตไตรยหรือ
หรือเป็นวัชรปาณีโพธิสัตว์กันแน่

และยังสงสัยต่อไปอีกว่า ท่านกำลัง
ทำอะไรอยู่ ท่านอยู่ในอิริยาบถใด นั่งหรือ
ยืน ถ้ายืนท่านงอเข้าซ้ายหรือไม่ ถ้ายืนยึด
ตัว ท่านจะสูงสักเท่าไร? ทำไมท่านต้อง
ยืนท่าตรึงศักดิ์ ยืนท่าอื่นไม่ได้หรือ ท่าน
ทรงถืออะไรอยู่ในมือบ้าง และที่ด้านหน้า
ของขงามงกุฏของท่านประดับด้วยรูป
สัญลักษณ์อะไร? ฯลฯ

เมื่อยังเป็นเด็กนักเรียน ผมรับรู้เพียง
ว่า พระโพธิสัตว์องค์นี้เป็นอวโลกิเตศวร
และก็เชื่อเช่นนั้นตลอดมา จวบจนเมื่อ
อินทรีย์แก่กล้าขึ้นได้อ่าน ได้รู้ ได้เห็นมาก
ขึ้น กลับทำให้เกิดความสับสน เมื่อพบว่า
บรรดานักปราชญ์หลายท่าน เรียกพระโพธิ
สัตว์องค์นี้แตกต่างกันออกไป

องค์มหาปราชญ์ อย่างท่านพุทธทาส

ยังคงเรียกท่านว่า พระอวโลกิเตศวร โพธิ
สัตว์ (อ้างจากหนังสือแนวสังเขปของ
โบราณคดีรอบอ่าวบ้านดอน สำนักพิมพ์
อรุณวิทยา พ.ศ. ๒๕๔๐ หน้า ๘๓)

แต่ท่านธรรมทาส ผู้คลุกคลีอยู่กับ
ศรีวิชัยมานาน บอกว่าท่านคือ พระโพธิสัตว์
วัชรปาณี และมีเหตุผลน่าสนใจว่า ท่าน
ไหล่เอียง เพราะถือวัชร (จากหนังสือ
ประวัติศาสตร์พุทธศาสนา สมัยศรีวิชัย สำนัก
พิมพ์อรุณวิทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๒๕)

แม้แต่ท่าน ดร.พิริยะ ไกรฤกษ์ ยัง
สังเกตว่าท่านเป็นองค์ใดกันแน่ ระหว่างพระ
โพธิสัตว์เมตไตรย กับพระโพธิสัตว์
ปัทมปาณี แต่ในที่สุดท่านก็ว่าน่าจะเป็น
ปัทมปาณีมากกว่า (อ้างจากหนังสือศิลป
ทักษิณก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๙ กรมศิลป
ากรจัดพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๒๓ หน้า ๖๐)

ส่วนท่านที่ทองเบิ้มของผม ชี้ชัดลง
ไปเลยว่า ท่านคือ พระโพธิสัตว์ปัทมปาณี
(นี่สิเน่!) (อ้างจากหนังสือศรีวิชัย กรมศิลป
ากรจัดพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๑ หน้า ๒๓)

ผมงงไปหมด แม้จะพอรู้อยู่บ้างว่า
องค์อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ท่านมีหลาย
ปาง แต่องค์นี้ควรระบุปางใดปางหนึ่งลง
ไปได้ ท่านไม่ควรจะเป็นหลายปางอยู่ภายใน
องค์เดียวกันมิใช่หรือ?

ในความสับสนนั้น ผมพลันนึกถึง
ความอาทวายนแบบนักรบที่มีอยู่ในตัวท่าน
อาจารย์ไมค์ บวกความรู้เกี่ยวกับลังกา
และอินเดียของท่าน

บัดนี้ โดยไม่ตั้งใจ จากจิตเบื้องลึก
ผมแหกปากตะโกนถัน

“อาจารย์ไมค์ช่วยด้วย!!?”

กรมเทพ ธรรมกมล
นิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง
อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา ๘๒๑๒๐

ตอบ

ผมคิดว่าที่ท่านสนใจรูปพระโพธิสัตว์
งานยิ่งที่สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า พบ

การจะกำหนดว่ารูปพระโพธิสัตว์มหา
ยานเป็นองค์ไหนกันแน่นั้น ไม่เป็นเรื่อง
ง่าย เพราะมหายานนับถือพระโพธิสัตว์หลาย
พระองค์, แต่ละองค์มีหลายปาง พระโพธิ
สัตว์ที่นับถือแพร่หลายที่สุดคือ “อวโลกิ
เตศวร” (พระผู้ที่ไม่เลี้ยวแลโลก) ซึ่งเป็น
สัญลักษณ์แห่งความเมตตาปรานี ในเมือง
จีนท่านยังแปลงเพศเป็นเจ้าแม่กวนอิม

รูปพระโพธิสัตว์ของเราขาดยอชญา,
ขาดแขน, ขาดเอวล่าง จึง “อ่าน” ลำบาก,
แต่พระพักตร์แสดงความเมตตาปรานีอย่าง
ดีเยี่ยม ดังนั้นก็ไม่น่าพิศหากสรุปว่าเป็น
อวโลกิเตศวร

อวโลกิเตศวรปางถือดอกบัว เรียก
ว่า “ปัทมปาณี” สองข้อนี้จึงไม่ขัดกัน

เรื่องที่ผมว่า ไม่น่าเดือดร้อนกัน ชาว
มหายานจะนับถือพระโพธิสัตว์ที่องค์ก็เป็น
สิทธิของเขา, แต่ชาวเถรวาทน่าจะนับว่าพระ
โพธิสัตว์ทุกองค์คือสิทธิัดละ, โพธิสัตว์ของเรา
ที่ “เหลียวแลเพื่อนมนุษย์ด้วยเมตตาธรรม”

จะเป็นไปได้ไหมว่าพุทธศาสนาใน
เมืองไทยได้เน้นความเป็นกษัตริย์ของสมณ
โคดมมาก (โดยใช้ราชาศัพท์) จนมองข้าม
ความเมตตาปรานีของท่านที่มีต่อเพื่อน
มนุษย์ผู้ทุกข์ยากด้วยกัน? “พระเมตตา”
ของท่านจึงกลายเป็น “พระคุณ” ที่คน
ชั้นสูง “โปรดประทาน” ให้คนชั้นต่ำ?

ท่านผู้อ่านช่วยกันคิด

ไมเคิล ไรท์

จากสรวงสองแคว-

ลุมบาจาย-สคา

ถึงเวียงจันทน์...

--อาจปราบฝูงข้าศึก มีเมืองกว้าง
ช้างหลาย ปราบเบื้องตะวันออกจรดสรวง
สองแคว ลุมบาจาย-สคา เท้าฝั่งของ
มีเวียงจันทน์เวียงคำเป็นที่แล้ว

ชื่อเมืองในจารึกพ่อขุนรามฯ ที่ยก
มานี้ เป็นชื่อที่มีความสงสัยกันมาช้านาน
และดูเหมือนจะยังไม่มีข้อยุติ

เดิมเข้าใจกันว่า สรวง ในจารึกนั้น
ได้แก่ เมืองสรวง คือ พิจิตร แต่มีผู้
แย้งว่า เมืองพิจิตรอยู่ที่พิษณุโลก (สอง
แคว) ทำไมเอาเมืองพิจิตรขึ้นหน้า เพราะ
การเรียงลำดับเมืองในจารึกตอนนี้เรียง
จากเหนือลงใต้แล้ววกไปตะวันออก ควร
จะเรียงสองแควไว้ก่อน จึงถึงสรวง แต่
ถึงแม้จะถือตามมติที่ว่านี้
ก็ยังไม่ทำให้หมดข้อสงสัย
ไปทีเดียว คือว่าสรวงกับ
สองแควเป็นเมืองเดียว
กันหรือคนละเมือง

ผู้เขียนมีความเห็น
ว่า ที่อ่านสรวงในจารึก
เป็นสรวงนั้น น่าจะ
อ่านโดยสันนิษฐานมากกว่า
เพราะคำ "หลวง" ใน
จารึกนั้นเป็น "หลวง" เดิม
รูปทุกแห่ง (ไม่เป็นลวง)
เช่น ประดูลหลวง, ทะเล
หลวง เป็นต้น สรวง
อาจจะเป็นเมืองๆ หนึ่งที่
ไม่ใช่เมืองพิจิตร และอยู่เหนือเมืองสอง
แควหรือพิษณุโลกขึ้นไป

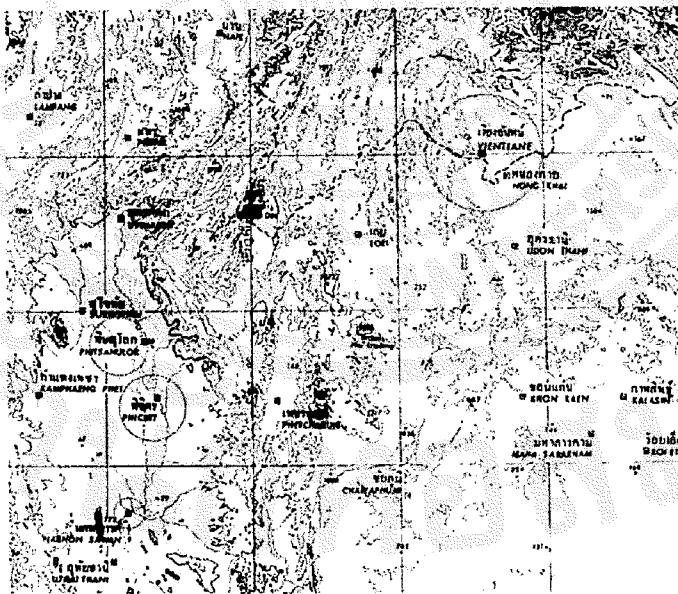
แต่ถ้าจะถามว่า เมืองสรวง คือ
เมืองอะไรในสมัยสุโขทัย ก็เห็นจะต้อง
อาศัยพงศาวดารฉบับของท่านขุนฉันท

กระบวนเดมาตอพบ

เมืองที่มีชื่อคล้ายสรวงนี้คือ เมือง
สรวง ในลิลิตพระลอ แต่นั่นเป็นชื่อเมือง
ในวรรณคดี จะเอามาอ้างเป็นหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีเห็นจะฟังยาก
อยู่สักหน่อย แต่ไหนๆ ได้เดาแล้วก็ขอ
เดาต่อไป เมืองสรวงอาจจะอยู่ได้เมือง
สุโขทัยลงมา แต่ยังไม่ถึงสองแควหรือ
พิษณุโลก

ถ้าจะถามต่อไปอีกว่า ถ้าสรวงเป็น
เมืองของพระลอ แล้วเมืองสรวงของพระ
เพื่อนพระแพงล่ะอยู่ที่ไหน ถ้าจะให้ผู้
เขียนตอบก็เห็นว่าจะต้องเดาหนักกว่านี้ไป
อีกหลายเท่า จึงขอยุติไว้เพียงแค่นี้ก่อน

พูดก็พูดเถอะ (นะ) ชื่อบ้านชื่อ
เมืองในหนังสือวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุน
แผนของเรา ที่ให้เค้าเงื่อนในทางประวัติ
ศาสตร์และโบราณคดีก็พอจะมีอยู่บ้างไม่
ใช่หรือ?

ชื่อต่อมาคือ ลุมบาจายสคา

มีผู้ให้ความเห็นไว้เป็นสองอย่าง
เกี่ยวกับชื่อนี้

ความเห็นแรกว่า ลุมบาจายสคา
เป็นชื่อเมืองโบราณเมืองหนึ่งแถบลุ่มน้ำป่าสัก

ความเห็นที่สองว่า ลุมบาจาย เป็น
เมืองๆ หนึ่ง สคา เป็นเมืองอีกเมืองหนึ่ง
อยู่ในแถบเดียวกัน ผู้เขียนเห็นพ้องกับ
ความเห็นที่สองนี้ ดังจะขอล่าต่อไป

ถ้าเรียงลำดับเมืองจากเหนือลงใต้
(ตามจารึก) ควรจะเป็นสรวง (?), สอง
แคว (พิษณุโลก) เมืองที่อยู่ถัดพิษณุโลก
ไปน่าจะเป็นพิจิตร และเมืองพิจิตรนี้น่าจะ
เป็นลุมบาจาย ชื่อนี้อาจจะเป็นภาษามอญ
หรือเขมรโบราณอย่างใดอย่างหนึ่ง มีผู้
กล่าวว่า คำลุมบาจายนี้มีอยู่ในจารึกสุโขทัย
หลักที่ ๘ แต่ไม่ได้ให้รายละเอียดอะไร
มากไปกว่านี้

ต่อมาถึง สคา

สคา น่าจะได้แก่ นครสวรรค์ ซึ่ง
อยู่ใต้พิจิตร (หรือลุมบาจาย) ลงมา สคา
น่าจะมาจาก สคร ของบาลี (สันสกฤต
เป็น สวรค) แปลว่า สวรรค์ ชื่อเดิมเป็น
บาลี แล้วมาเปลี่ยนเป็นสันสกฤตแล้วเดิม

นคร เข้าข้างหน้า

แต่ทั้งหมดนี้ก็เป็เพียง
ความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น

เมื่อลำดับเมืองมาถึง สคา
แล้วก็หันไปทางตะวันออก "เท้า
ฝั่งของ" คือจดริมฝั่งโขง แล้ว
ข้ามโขงไป "ถึงเวียงจันทน์
เวียงคำเป็นที่แล้ว"

ปัจจุบันนี้เราเขียน เวียง
จันทน์ (-จันท์ การ์นด์) แต่ใน
จารึกเขียน เวียงจันทน์ (ววงจันทน์)
คำที่ออกเสียง จัน ในภาษา
ไทยมี จันท์, จรรย, จันทน์
และจัน

ที่เราเขียนเป็น เวียง
จันทน์ นั้น น่าจะเป็นเพราะเรารากเข้าใจ
บาลี คือ จันจันทน์ ที่ในจารึกเขียน จัน
นั้นก็ดูจะมีเหตุผลที่น่าจะพิจารณาอยู่ จะ
ว่าในจารึกไม่รักษารูปคำในภาษาเดิมก็ฟัง
ไม่ขึ้น เพราะคำที่เขียนโดยรักษารูปคำใน

ภาษาเดิมก็มีอยู่มากมาย เช่น ศรีอินทรา ติศย์, ศรีดงส์, อัญจารส ฯลฯ จัน ในจารึกนั้นอาจจะไม่ได้หมายถึงดินจันทน์ หรือพระจันทร์ เป็นเรื่องที่หาหลักฐานมา ยืนยันได้ยาก ขอยกตัวอย่าง เชียง-ดุง (ชื่อเมือง) ซึ่งเป็นคำไทยแท้ทั้งสองคำ (ดุง คือ ธง) บางทีคำ เวียงจัน อาจจะเข้า ลักษณะของเชียงตุงหรือดอยดุงก็ได้

สมมติว่า สลาว คือ นครสวรรค์ จากนั้นนครสวรรค์ไปทางตะวันออกกว่าจะถึง เวียงจันทน์ซึ่งอยู่ทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง จะต้องผ่านเมืองอีกหลายเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาณาเขตที่เรียกกันในปัจจุบัน ว่า อีสานเหนือ คือตั้งแต่อุบลราชธานีถึง จังหวัดหนองคาย-เลย อาณาบริเวณของ สุโขทัยสมัยในนครครอบคลุมบริเวณที่กล่าว มาแล้วนี้ทั้งหมดหรืออย่างไร ถ้าครอบคลุมทั้งหมดก็มันจะมีเมืองใดเมืองหนึ่งถูก เอ่ยชื่อถึงก่อนจะไปถึงเวียงจันเวียงคำ

มีทางเป็นไปได้เพียงทางเดียวคือว่า ชุมชน เมือง หรือจังหวัดในอาณาบริเวณที่ ได้กล่าวมาแล้วนั้นเกิดขึ้นหลังสมัยอาณาจักรสุโขทัยหลายร้อยปี (แต่ไม่ถึง ๑,๐๐๐ ปี!)

ข้อเขียนทั้งหมดของผู้เขียนดังกล่าว ดันนี้ อาจจะไปตรงกับข้อเขียนของบาง ท่าน ถ้าเป็นเช่นนั้นจริงก็ขอได้โปรดคิดว่า เป็นไปโดยบังเอิญ เพราะข้อเขียนทั้งหมด นี้เกิดจากแนวคิดของผู้เขียนเองโดยแท้ มิ ได้ลอกเลียนหรืออาศัยแนวคิดจากผู้อื่น หวังว่าคงจะเข้าใจตามนี้

ทอง โรจนวิธาน
๑๖๗ หมู่ที่ ๙ ต.สวนกล้วย อ.กันทรลักษ์
จ.ศรีสะเกษ ๓๓๓๑๑๐

ตอบ

น่าสนใจครับ แต่ผมยังไม่รับ

เกือบไม่มี จังหวัดพังงา

คิดแล้วยังหวาดเสียวไม่หาย! เกือบ
ไม่มีจังหวัดพังงาเสียแล้ว?

ผมเพิ่งย้ายไปอยู่พังงา จังหวัดสุด
สวยกลางแควล้อมของเขาสูง ซึ่งครั้งพระ
บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เสด็จถึง เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม ๒๔๓๓
ได้ทรงบันทึกถึงสภาพภูมิประเทศไว้ว่า

“...ที่เมืองพังงานี้ไม่เหมือนเมืองอื่น
เห็นเขารอบข้างเป็นเขาสูงๆ ถึงสัก ๘๐๐
ฟิตก็มี มีช่องออกทางตะกั่วป่าทาง ๑
ต้องขึ้นเขาสูง ทางไปปากลาที่ช่องเขา
นางหงส์ก็เป็นช่องเขาสูงเหมือนกัน เป็น
ไปมาสะดวกอยู่แต่ตะกั่วป่า...”

ช่วงไปอยู่ใหม่ๆ (ต้นเดือนสิงหาคม
๒๕๕๒) ฝนตกทุกวัน ตกมาจริงจัง จน
มาทางๆ และหยุดเอาเมื่อกุมภาพันธ์นี้เอง
สมแล้วกับที่องค์พระปิยมหาราชทรงบันทึก
ไว้ดังนี้

“...ว่าด้วยเรื่องฝนตกที่นี่ เรามา
คราวก่อนเดือน ๔ ฝนตกหนักคืนวันรุ่ง
คราวนี้ฝนพรำเพื่อ พระยารักษ์ว่า ใน
๒ ปีนี้ฝนไม่ได้แล้งจน ๑๐ วันเลย อยู่
ข้างจะตกมากกว่าเมืองอื่นๆ เพราะเขาสูง
ล่อให้ตกอยู่เสมอ...”

ดูเหมือนว่าร้อยละปีที่ผ่านมา ภูมิ
อากาศของพังงายังคงเป็นเช่นเดิม ไม่
เปลี่ยนแปลงไปเลย

รู้มว่า...กาลเมื่อยังไม่มีจังหวัดพังงา
นั้น ดินแดนส่วนนี้เป็นที่ตั้งของเมือง
ตะกั่วป่า และเมืองตะกั่วทุ่งโบราณ

เมืองตะกั่วป่านั้น จัดเป็นเมืองท่า
โบราณ มีประวัติศาสตร์ต่อเนื่องยาวนาน
แม้จะเคลื่อนย้ายที่ตั้งอันเป็นศูนย์กลาง
หลายครั้งหลายหนแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคง
อยู่ภายในบริเวณซึ่งเป็นอำเภอตะกั่วป่า
และอำเภอกระบุรีในปัจจุบัน และผมเองก็

เชื่ออย่างสนใจเลยว่า ตะกั่วป่านี้องเป็น
ประตูที่เปิดออกเพื่อให้อารยธรรมจากตะวัน
ตกพบกับตะวันออก โดยเฉพาะอินเดีย
และจีน ยักษ์ใหญ่แห่งเอเชีย

ในส่วนของเมืองตะกั่วทุ่งโบราณนั้น
ก็ได้ตั้งอยู่ตรงจุดที่เป็นอำเภอตะกั่วทุ่ง
แต่อยู่ในตำแหน่งซึ่งปัจจุบันเป็นบ้านราชฯ
ตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัด
พังงา

หลังศึกพม่าเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๘
แล้ว (ประมาณ พ.ศ. ๒๓๓๐) พระตะกั่ว
ทุ่งขุนดำ (ตันตระกุล ณ ตะกั่วทุ่ง) ได้
อพยพราษฎรข้ามภูเขาเขาหินลับ ซึ่งบัดนี้เป็น
เขตแดนระหว่างอำเภอท้ายเหมือง กับ
อำเภอตะกั่วทุ่ง เดินเลียบฝั่งซ้ายของลำ
ธารเล็กๆ สายหนึ่งเรื่อยไป จนถึงที่ตั้งของ
ตลาดกระโสมในปัจจุบัน ก็หยุดยั้งตั้งมั่น
ลงให้ราษฎรปลูกสร้างบ้านเรือนขึ้นระหว่าง
คลองกระโสมกับคลองลำ ตั้งเป็นเมือง
ตะกั่วทุ่งใหม่ขึ้นมา

ก็แลในช่วง พ.ศ. ๒๓๕๒ พม่าได้
ยกกองทัพมาตีตะกั่วป่า ตะกั่วทุ่ง และ
ถลางอีก มีราษฎรอพยพหลบภัยเข้าไปอยู่
ในบริเวณหุบเขาอันเป็นที่ตั้งของตัวจังหวัด
พังงาปัจจุบัน อาศัยปลูกสร้างที่พัก ทำมา
หากิน ริมฝั่งแม่น้ำพังงา เหตุด้วยเป็น
พื้นที่อันอุดมสมบูรณ์ มีหุบเขา สงดลม
และเหมาะสมแก่การหลบหลีกภัยได้ดี ดัง
นั้นแม้จะผ่านพ้นภาวะสงครามไปแล้ว
ราษฎรก็ยังไม่คิดที่จะกลับไปสู่ภูมิลำเนา
เดิม ยังคงยึดพื้นที่นั้นทำมาหาเลี้ยงชีพ
จัดตั้งที่อยู่อาศัยถาวรต่อไป มีผู้อพยพเข้า
มาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เกิดเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่
ล่วงถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระ
พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ โปรด
เกล้าฯ ให้ยกฐานะหมู่บ้านริมน้ำพังงาขึ้น
เป็นเมืองใหม่ชื่อว่า...เมืองพังงา

กล่าวถึงเมืองตะกั่วทุ่งก็รู้เรื่องต่อ
มา โดยมีเจ้าเมืองปกครองต่อกันมาอีก ๓

เฉกเช่นเดียวกับที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ทำให้รัฐบาลในสมัยนั้นต้องหาทางตัดทอนรายจ่ายงบประมาณแผ่นดินลงทุกวิถีทาง ทางหนึ่งก็คือการยุบจังหวัดลงเป็นอำเภอ เพื่อลดจำนวนและตำแหน่งของข้าราชการให้น้อยลง

ก็ต้องขออนุญาตผ่านด่านตามความจำเป็น
เมื่อถึงวันประชุม พระยาตรีภัก
ไกรนุชิต ผู้ว่าราชการจังหวัดตะกั่วป่าได้
เร่งรีบเดินทางออกจากบ้านเพื่อให้ทันการ
ประชุม แต่เนื่องจากถนนกำลังอยู่ในระหว่าง
ก่อสร้าง การเดินทางจึงเป็นไปอย่างเชื่องช้า
ข้ายังต้องมาเสียเวลากับการถูกกักอยู่ที่
บริเวณด่านเขาหลัก กว่าจะพ้นไปได้ก็ใช้
เวลานาน ทำให้ท่านเดินทางไปไม่ทันการ
ประชุม เมื่อไปถึงที่ประชุมได้ลงมติให้ยุบ
จังหวัดตะกั่วป่าลงเป็นอำเภอเสียแล้ว!

นี่ถ้าหากเป็นยุคของรถไฟฟ้าเช่น
ปัจจุบันนี้ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดตะกั่ว
ป่าก็ลงเดินทางไปทันการประชุม ตะกั่วป่า
คงจะไม่ถูกยุบเป็นแน่ เพราะเมื่อเทียบกัน
ระหว่างตะกั่วป่ากับพังงาในสมัยนั้นแล้วใคร
ตะกั่วป่ามีความสำคัญและมีประวัติศาสตร์
อันยาวนานยิ่งกว่าพังงามากมายหลายเท่านัก
คิดแล้วก็ยังหวาดเสียวไม่หายเลย!
เกือบจะไม่มาถึงหัววัดพังงาเสียแล้ว?

กมลเทพ อรรถกมล
 นิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง
 อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา ๘๒๑๒๐

ตอบ

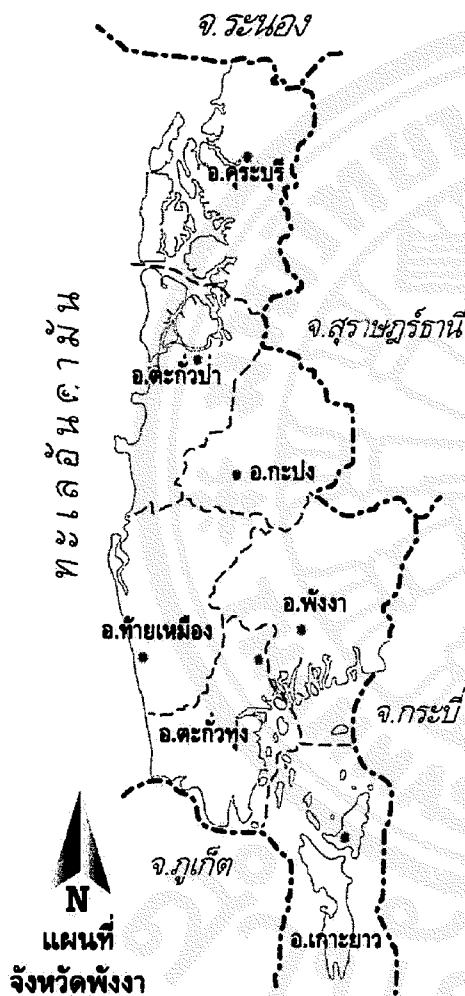
เขียนอย่างนี้ชอบมากครับ ผมเองก็
เพิ่งรู้ว่าเกือบไม่มีจังหวัดพังงา
ขอให้เขียนมาอีก ชอบจริงๆ

ในครั้งกระนั้นมณฑล
ภูเก็ตมีจังหวัดอยู่ในความ
ปกครองจำนวน ๗ จังหวัด
ด้วยกัน ประกอบด้วย จังหวัด
ภูเก็ต ระนอง ตะกั่วป่า พังงา
กระบี่ ตรัง และสตูล ทาง
การต้องการยุบให้เหลือเพียง
๖ จังหวัด และจังหวัดที่เข้า
ข่ายจะต้องถูกยุบมี ๒ จังหวัด
ได้แก่ ตะกั่วป่า และพังงา
จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง

สมุทเทศาภิบาลมณฑล
ภูเก็ได้กำหนดวันนัดผู้ว่า
ราชการจังหวัดเข้าร่วมประชุม
ณ มณฑลภเกิด เพื่อพิจารณา

ยุบจังหวัดในครั้งนี้

สมัยนั้นการคมนาคมยังไม่สะดวก แต่จังหวัดพังงามีถนนถึงท่านุ่นแล้ว ส่วนทางจังหวัดตะกั่วป่ายังอยู่ในระหว่างดำเนินการตัดถนนเชื่อมต่อตัวเมืองกับอำเภอท้ายเหมือง เพื่อติดต่อกับเทศบาลมณฑลที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งยังไม่เปิดให้รถทั่วไปวิ่งผ่าน คงยินยอมให้เฉพาะรถของทางราชการ แต่

ในช่วงปี พ.ศ.๒๔๓๗ โปรดให้รวมหัวเมืองแถบชายทะเลด้านตะวันตกอัน ได้แก่ เมืองภูเก็ต ระนอง ตะกั่วป่า พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล ขึ้นกับมณฑลภูเก็ต
จำเนียรกาลผ่านเลยมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ประเทศสยามต้องเผชิญกับพิษเศรษฐกิจร้ายแรง

ศิลปวัฒนธรรม

ขึ้นปีที่ ๒๐

คืนความรู้สู่บ้านเกิด

โครงการคืนความรู้สู่บ้านเกิด เป็นโครงการพิเศษเพื่อรับใช้ท่านผู้อ่านที่ไม่มีเวลา และหาร่ำลึกถึงบ้านเกิด ต้องการจะตอบแทนหรือช่วยเหลือชุมชน โรงเรียน หรือวัดวาอาราม ด้วยหนังสือ ด้วยปัญญา

ฝ่ายสมาชิกนิตยสารศิลปวัฒนธรรม อันดับบริการท่านผู้อ่านที่ต้องการส่งนิตยสารฉบับนี้ไปยังโรงเรียนสมัยเมื่อท่านเรียนตอนเด็ก ตอนเป็นหนุ่มได้ทุกแห่งทั่วประเทศ หรือจะจัดส่งไปห้องสมุดประจำหมู่บ้าน อำเภอ จังหวัดใดก็ได้ หรือจะส่งให้วัดใดวัดหนึ่ง ที่เคยเป็นศูนย์กลางของชุมชน ชุมชนที่ท่านจากมาแต่เยาว์วัย เราอินดีบริการส่งให้อย่างประณีต และตรงต่อเวลา

ทางกองบรรณาธิการศิลปวัฒนธรรม ขออนุญาตนำรายชื่อตีพิมพ์เป็นบัญชีต่อเนื่องไปด้วย หากท่านไม่ประสงค์จะออกนามก็ขอให้แจ้งไปด้วย

คืนความรู้สู่บ้านเกิด

โปรดกรอกข้อความให้ละเอียด

ชื่อ ☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว

นามสกุล.....

ที่อยู่..... รหัสไปรษณีย์.....

โทร..... อาศัย.....

ขอบอกรับสมาชิกนิตยสารศิลปวัฒนธรรม เป็นเวลา..... ปี

จำนวน..... ราย เพื่อส่งให้กับ

โรงเรียน, วัด, ห้องสมุด, ชุมชน.....

ที่อยู่.....

รหัสไปรษณีย์..... โทร.....

☐ ไม่ประสงค์จะออกนาม

☐ ต้องการให้ส่งโรงเรียน, วัด และห้องสมุดไปด้วย

☐ ค่าสมาชิก ๑ ปี ๑๒ ฉบับ เป็นเงิน ๑,๐๘๐ บาท

ได้ส่ง ☐ ธนาคาร ☐ เช็ค ☐ ตัวแลกเงินไปรษณีย์

☐ บัตรเครดิต.....

หมายเลขบัตร.....

วันหมดอายุ.....

☐ โอนเงินผ่านบัญชีกระแสรายวัน บริษัท งานดี จำกัด

ธนาคารกรุงไทย สาขาจันทบุรี

เลขที่บัญชี ๐๕๔-๐-๐๓๘๘๗-๘

กรุณาแนบหรือฝากใบฝากเงินมาพร้อมใบสมัครสมาชิกด้วย

ส่งจ่ายในนาม บริษัท งานดี จำกัด (ป.ม.ช.ช. ๑๐๘๐๐)

เลขที่ ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชานิเวศน์ ๑

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

เมื่อท่านเป็นสมาชิกคืนความรู้สู่บ้านเกิดแล้ว นอกเหนือจากของสมนาคุณพิเศษ ท่านยังมีสิทธิในการซื้อหนังสือเล่มของสำนักพิมพ์มติชนได้ในราคาลด ๑๐ เปอร์เซ็นต์ทุกเล่ม (เฉพาะร้านสาขาแห่งหรือทางไปรษณีย์)

นิตยสารศิลปวัฒนธรรม มีเนื้อหาที่น่าสนใจมุมมองใหม่ทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและชีวิตวัฒนธรรม เป็นมุมมองที่กว้างไกล เป็นทางเลือกอีกมากมายหลายทาง เพื่อให้ผู้อ่านได้เลือกได้มอง

พื้นฐานอันสำคัญของสังคมไทย เกิดมาจากชุมชนแล้วก่อตั้งเป็นเมือง การคืนความรู้สู่บ้านเกิด ย่อมเป็นการกลับไปหาอดีตอย่างรู้ค่า และทำให้เราเข้าใจปัจจุบัน เพื่อจะอยู่ในอนาคตได้อย่างมั่นคง

หวังว่าท่านผู้อ่านจะร่วมกันใช้บริการพิเศษนี้

สำหรับสมาชิกพิเศษนี้ จะได้รับหนังสือเป็นกำนัล ๑ เล่ม

โปรดเลือกหนังสือที่ท่านชอบตามรายการข้างล่างนี้

☐ ๑. แบบหัวใจไทย ภาพเขียนของแนบ โสคติพันธุ์

ราคา ๓๕๐ บาท

☐ ๒. เจริญวัฒนธรรม รวมบทวิจารณ์สังคมและวัฒนธรรม

ของชูศักดิ์ ภักธุสวณิชย์ ที่จะพาท่านไปสังเกตการณ์ความเป็นไป

ของสังคมอันสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมที่ผู้คนสร้างและสื่อถึงกัน

ราคา ๑๒๕ บาท

☐ ๓. หักปีกคราบ วรรณกรรมอินดี้

สะท้อนชีวิตคนจริงที่ท้าทายหลาภาพเฟ้นตรา

ราคา ๑๑๕ บาท

☐ ๔. เมย์ละครซ่อนดาว กวีนิยายกลอนบทละคร

ปลุกใจสำราญณ์ของจรัส สายโสภณ

ราคา ๒๕๐ บาท

☐ ๕. วัชชีนการตลาด เปิดจุดอ่อน-เสริมจุดแข็งด้วยกรณีศึกษาทางธุรกิจ

ราคา ๘๗ บาท

☐ ๖. วรรณวิจารณ์ ทรรศนะต่องานวรรณกรรมสังคมและชีวิต

ราคา ๑๑๕ บาท

☐ ๗. กลยุทธ์คำปลุก มิติใหม่ของธุรกิจคำปลุก

แห่งใหม่ของผู้บริหารศูนย์การค้า

ราคา ๕๕ บาท

☐ ๘. พิชัยยุทธอินดี สะท้อนภาพเทคโนโลยี และกลไกทางการตลาด

ราคา ๑๒๕ บาท

เริ่มวันถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

คุณพรศักดิ์ ปิ่นขุนทอง ฝ่ายสมาชิก คืนความรู้สู่บ้านเกิด

โทร. ๕๘๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๒๐๓ แฟกซ์ ๕๕๕-๓๑๖๕

สมาชิกคือความรู้สู่บ้านเกิด

รหัสสมาชิก

ท.ญ.เพ็ญศรี มกรานนท์

มอบให้

ห้องสมุดนาคำน้อย ค.บ้านก้อง อ.นาขูง

จ.อุดรธานี ๔๑๓๘๐

คุณช่อทิพย์ คิณิสวัสดิ์

มอบให้

โรงเรียนบางไถ่เถื่อน (ตันติวิสิษฐ์ประชาชนกุล) ค.ตลุก

อ.สรรพยา จ.ชัยนาท ๑๙๑๕๐

คุณสุรพงษ์ สุวรรณกริน

มอบให้

โรงเรียนนาหว้าวิทยา อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๐๐๐

คุณอนุรักษ์ พงษ์เจริญ

มอบให้

โรงเรียนนครไทย ค.นครไทย อ.นครไทย

จ.พิษณุโลก ๖๕๑๒๐

คุณพิเศษ เขียวจันทร์พงษ์

มอบให้

โรงเรียนอุดรศักดิ์ศรี อ.เมือง จ.อุดรศักดิ์ ๕๓๐๐๐

พระพิพัฒน์ ปาวุฒโน

มอบให้

สำนักสงฆ์หนองไธส ค.สำนักทอน อ.บ้านฉาง

จ.ระยอง ๒๑๑๓๐

คุณวันทนี พันธ์วิวัฒน์

มอบให้

โรงเรียนสุวิทย์ อ.พระพุทธรักษา จ.สระบุรี ๑๘๑๒๐

ท.ญ.เพ็ญศรี

ศิลาไม่จารึก

ละไมมาด คำจารึก

พระมิตอันโอ้อ่า ขริมขลัง อลังการ
ประดิษฐานกลางลานพิพิธภัณฑสถาน
เสาโอเบลิสก์แห่งยอดแหลมเสียดฟ้า
อยู่ ณ ปลาย เดอ ลา กองคอร์ด
สฟริงซ์ - สฟริงซ์หมอบพระมือนำเกรงงาม
ประหนึ่งยามเฝ้าถนนกรุงปารีส

เกาะรัตนโกสินทร์
ลอยสววรรค์ลงดินดินใดหรือ
ที่แวดล้อมอยู่นั้นคือกรุงโตเกียว
หรือมหานครนิวยอร์ก
ป้ายโฆษณา รตรา และแสงไฟระยิบบอกรู้

ประวัติศาสตร์เป็นครู
หรือนักเรียนเมายา

การศึกษาคือเล่ห์กลของเจ้าอาณานิคม
กับการสมยอมคนเป็นทาสของคนพื้นเมือง